

דף עו.

עין משפט א.

הר"מ סימן פו פעיף א

א. אין שטר נקנה ^ה אלא בכתיבה ומסירה. ע"כ מי שמוכר שטר לחבירו צריך לכתוב לו "קני לך וכל שיעבוד שיש בו" ^ו ואם לא כתב כן לא קנה המלוה שבו, ואפי' הנייר לצור ע"פ צלוחיתו לא קנה, אלא המקח טעות ומחזיר ^ז הנייר ^ח ויחזיר לו הדמים.

י"א ששטר שכתוב בו אני משתעבד לך ולכל ^ט מי שמוציאו, שטר זה

ה. מימרא דאמימר בתרא דף ע"ז כגירסת הרי"ף והרמב"ם בפ' י' מהלכות מכירה. והטעם דאותיות אין נקנים בקנין סודר משום דאין קנין סודר וחליפין חלין אלא על דבר שגופו ממון והוא בידו, משא"כ שטר אינו אלא לראייה, שכך וכך חייב ושהשדות של הלוה משועבדין לו, אבל עדיין אינו שלו דקימ"ל כרבא דב"ח מכאן ולהבא הוא גובה, וע"כ אפי' מסר השטר ביד הזוכה ואמר לו בע"פ קנה אותו וכל שיעבוד שבו עדיין הוא מילי עד שיכתוב בשטר אני פב"פ מקנה לך פב"פ שטר זה על פב"פ הוא וכל שיעבוד שיש בו, סמ"ע ס"ק א' דכתיבה זו נחשבת מעשה. וה"ה אם כתב כך על השטר חוב עצמו מהני. ואם מכירת שטרות מהני מדאורייתא או מדרבנן בזה נחלקו הפוסקים, והש"ך כתב להוכיח שזה מן התורה, וכתב הסמ"ע דנפ"מ אם מכר השטר לגוי אם נימא דמכירת שטרות מהני מן התורה מועיל גם לגוי ואם זה רק מדרבנן לגוי לא תיקנו.

ו. אדם שאמר שטר חוב זה יהיה לעניים צריך כתיבה ומסירה, והש"ך כתב דלא בעינן בכה"ג ועיין נתיבות ס"ק ב'.

ז. וע"ז כתב הרמ"א דיכול לתפוס הנייר עד שיחזיר לו דמיו כך פירש הסמ"ע דברי הרמ"א ומקומם בסוף הסעיף ע"ש. וכיון שלא קנה השיעבוד לא קנה גם הנייר שאין קנין לחצאין.

ח. ואפי' מי שפרע אין כאן, דרק בקנין מעות ולא עשה משיכה איכא מי שפרע, שלפחות יש קנין מעות דבר תורה, ע"כ חייב במי שפרע, אבל כאן דליכא קנין כלל אין גם מי שפרע, כ"כ הב"י בשם בעל התרומות, והש"ך חולק וס"ל דיש מי שפרע, ומ"מ לכו"ע יש בו משום מחוסר אמנה, כ"כ הסמ"ע ס"ק ו'.

וכיון שלא קנה המעות שקיבל הוא עליהם שומר שכר ונאמן בשבועה לומר שנאנסו, וע"כ נאמן לומר פרעתי והחזרתי במיגו דנאנסו, כ"כ הסמ"ע ודלא כהש"ך שכתב דמחוייב באחריות המעות.

ואם אמר לו בשעת מכירת השטר שיתן לו כתיבה ומסירה כל זמן שלא נתן לו הכתיבה ומסירת השטר, ולקח המעות על מכירת השטר, הם אצלו כשומר שכר, ואסור להשתמש בהם אבל אם לא אמר לו דבר, המעות אצלו כהלואה ומותר לו להשתמש בהם, נתיבות ס"ק ח'.

ט. והוא מתרומת הדשן ס' שנ"א הביאו הרמ"א והש"ך חולק וס"ל דכשנכתב בשטר שם המלוה דהיינו לך ולכל מי שמוציאו וכתב בו שם המלוה צריך כתיבה ומסירה שהמלוה יכול למחול אבל בלא נכתב בו שם המלוה כלל רק "לכל מי שמוציאו" א"צ כתיבה ומסירה ומטעם זה אין המלוה הראשון יכול למחול השטר.

את הספרים "דף היומי עין משפט על הדף" ו"מנחת אשר", של הרב מ. אלאהרן שליט"א אב"ד בירושלים מעוטרים בהסכמותיהם של גדולי ישראל, ניתן להשיג בהוצאת "כתרים" בטלפון 02-5712225 או 0584150477 email: minchat.aaa@gmail.com

נקנה בחליפין, או במסירה לבד בלי כתיבה

עין משפט ב.

ח"מ סימן קצח פעיף ז
עיינ לעיל דף עה: עין משפט א

דף עו:

עין משפט א.ב.ג.

ח"מ סימן קצח פעיף ט.יא.יב.

ט. המסירה אינה קונה אלא ברשות הרבים ובחצר שאינה של שניהם^י, ומשיכה אינה קונה אלא בסימטא^כ או בחצר של שניהם. והגבהה קונה בכל מקום.

* אמר לו המוכר לקנות במסירה או במשיכה במקום שאינן קונים שם לא מהני ולא קנה^ל.

יא. היתה הספינה עומדת בסימטא או בחצר שניהם אינה נקנית אלא במשיכה ולא במסירה^מ.

יב. יא. היתה עומדת בר"ה ולא אמר לו המוכר כלום, והלך הלוקח ומשכה לא קנה עד שימשכנה כדינה מר"ה לסימטא, ואע"פ שנקנית במסירה בר"ה כיון שהתחיל למשוך כבר גילה דעתו^נ שאינו רוצה לקנות במסירה ובחזקה שהוא תפוס בה.

ובנתיבות ס"ק י' כתב דהעיקר כהרמ"א, וכך פסק בתומים דאפי' נכתב בו שם המלוה ג"כ מהני.

י. והיינו שהכניסה שם שלא ברשות דאם ברשות הוא חצר של שניהם וזה מה שהוסיף הרמ"א. סמ"ע ס"ק ט"ז.

כ. אע"ג דאין משיכה בלא מסירה ומסירה קונה בר"ה, מ"מ כיון שגילה דעתו לקנות במשיכה קונה דוקא במשיכה. סמ"ע ס"ק י"ז.

ל. כתב בפעמוני זהב שכאן איירי בלא יודע שהדין שאין קנין שם ע"פ הדין, אבל אם אמר יודע אני שאין קנין ע"פ הדין ואפ"ה רוצה שיקנה קנה ע"ש.

מ. ה"ה בפ"ג ממכירה הלכה ג'.

נ. שם בה"ה מרשב"א ב"ב ע"ו ע"ב. בשם הר"י מיגש.

עין משפט ד.ה.

ח"מ סימן קצח פעיף ז

ז. ספינה כיון שא"א להגביה ומשיכתה רק ע"י רבים ויש טורח גדול בכך נקנית במסירה^ז. ואם המוכר אמר לו לך משוך וקנה כיון שהקפיד שלא יקנה אלא במשיכה אינו קונה עד שימשכנה כולה^ע ויוציאנה ממקום שהיתה בו.

עין משפט ו.

ח"מ סימן פו פעיף א.ב.

א. אין שטר נקנה^ב אלא בכתיבה ומסירה. ע"כ מי שמוכר שטר לחבירו צריך לכתוב לו "קני לך וכל שיעבוד שיש בו"^ז ואם לא כתב כן לא קנה המלוה שבו, ואפי' הנייר לצור ע"פ צלוחיתו לא קנה, אלא המקח טעות ומחזיר^ק הנייר^ר ויחזיר לו הדמים.

ס. מסקנת הגמ' ב"ב ע"ו ע"ב. והיינו שעומדת בר"ה או בחצר שאינה של שניהם. סמ"ע ס"ק י"ד.

ע. שם ב"ב וכרבנן דברייתא. וכולה היינו מלא אורכה וכיון שעומדת בר"ה או ברשות שאינה של שניהם צריך שימשכנה מר"ה לסימטא או לחצר של שניהם ובוה מספיק ואין צריך למושכה מלא אורכה. סמ"ע ס"ק ט"ו.

פ. מימרא דאמימר בתרא דף ע"ז כגירסת הרי"ף והרמב"ם בפ' י' מהלכות מכירה. והטעם דאותיות אין נקנים בקנין סודר משום דאין קנין סודר וחליפין חלין אלא על דבר שגופו ממון והוא בידו, משא"כ שטר אינו אלא לראייה, שכך וכך חייב ושהשדות של הלוה משועבדין לו, אבל עדיין אינו שלו דקימ"ל כרבא דב"ח מכאן ולהבא הוא גובה, וע"כ אפי' מסר השטר ביד הזוכה ואמר לו בע"פ קנה אותו וכל שיעבוד שבו עדיין הוי מילי עד שיכתוב בשטר אני פב"פ מקנה לך פב"פ שטר זה על פב"פ הוא וכל שיעבוד שיש בו, סמ"ע ס"ק א' דכתיבה זו נחשבת מעשה. וה"ה אם כתב כך על השטר חוב עצמו מהני. ואם מכירת שטרות מהני מדאורייתא או מדרבנן בזה נחלקו הפוסקים, והש"ך כתב להוכיח שזה מן התורה, וכתב הסמ"ע דנפ"מ אם מכר השטר לגוי אם נימא דמכירת שטרות מהני מן התורה מועיל גם לגוי ואם זה רק מדרבנן לגוי לא תיקנו.

צ. אדם שאמר שטר חוב זה יהיה לעניים צריך כתיבה ומסירה, והש"ך כתב דלא בעינן בכה"ג ועיין נתיבות ס"ק ב'.

ק. וע"ז כתב הרמ"א דיכול לתפוס הנייר עד שיחזיר לו דמיו כך פירש הסמ"ע דברי הרמ"א ומקומם בסוף הסעיף ע"ש. וכיון שלא קנה השיעבוד לא קנה גם הנייר שאין קנין לחצאין.

ר. ואפי' מי שפרע אין כאן, דרק בקנין מעות ולא עשה משיכה איכא מי שפרע, שלפחות יש קנין מעות דבר תורה, ע"כ חייב במי שפרע, אבל כאן דליכא קנין כלל אין גם מי שפרע, כ"כ הב"י בשם בעל התרומות, והש"ך חולק וס"ל דיש מי שפרע, ומ"מ לכו"ע יש בו משום מחוסר אמנה, כ"כ הסמ"ע ס"ק ו'.

וכיון שלא קנה המעות שקיבל הוי עליהם שומר שכר ונאמן בשבועה לומר שנאנסו, וע"כ

* י"א ששטר שכתוב בו אני משתעבד לך ולכל ש מי שמוציאו, שטר זה נקנה בחליפין, או במסירה לבד בלי כתיבה

נאמן לומר פרעתי והחזרתי במיגו דנאנסו, כ"כ הסמ"ע ודלא כהש"ך שכתב דמחוייב באחריות המעות.

ואם אמר לו בשעת מכירת השטר שיתן לו כתיבה ומסירה כל זמן שלא נתן לו הכתיבה ומסירת השטר, ולקח המעות על מכירת השטר, הם אצלו כשומר שכר, ואסור להשתמש בהם אבל אם לא אמר לו דבר, המעות אצלו כהלואה ומותר לו להשתמש בהם, נתיבות ס"ק ח'.

ש. והוא מתרומת הדשן ס' שנ"א הביאו הרמ"א והש"ך חולק וס"ל דכשנכתב בשטר שם המלוה דהיינו לך ולכל מי שמוציאו וכתב בו שם המלוה צריך כתיבה ומסירה שהמלוה יכול למחול אבל בלא נכתב בו שם המלוה כלל רק "לכל מי שמוציאו" א"צ כתיבה ומסירה ומטעם זה אין המלוה הראשון יכול למחול השטר. ובנתיבות ס"ק י' כתב דהעיקר כהרמ"א, וכך פסק בתומים דאפי' נכתב בו שם המלוה ג"כ מהני.